Tarix yazan oğullar

Vətən onun üçün müqəddəs idi

Zaman hiss olunmadan ötüb keçir. Aylara, illərə çevrilən vaxt isə yavaş-yavaş tarixləşir. Ötən illər yaddaşlarda həm sevinc, həm kədər dolu hadisələri qoruyub saxlayır. Ayrı-ayrı zamanlarda baş vermiş elə tarixi hadisələr də var ki, üstündən illər ötüb keçsə də, onlar həmişə xatırlanır, heç vaxt unudulmur. Xalqımız həmişə belə tarixi hadisələrin özünü də, iştirakçılarını da zaman-zaman yada salır, onların qəhrəmanlıqlarından söz açır.

Erməni işğalçılarının təxribatı nəticəsində başlayan həm Birinci, həm də İkinci Qarabağ müharibələrində xalqımız bir çox qanlı hadisənin şahidi oldu. Onun ağrı-acılarını yaşadı.

Erməni separatçıları 29 oktyabr 1991-ci ildə Xocalıda xalqımızın yaddaşından heç vaxt silinməyəcək daha bir qanlı hadisə törətmişdilər. Həmin gün AN-2 təyyarəsi 7 nəfər uçuş və texniki heyətlə Yevlax aeroportundan səmaya qalxmış və Xocalı aeroportunda yerə enmişdi. Heyət həmin gün görəcəkləri işləri tamamlayıb geriyə qayıtmalı idi. Təyyarə səmaya qalxanda Xocalı rayonunun Xanabad kəndi ərazisindən düşmən tərəfindən Alazan raketi ilə vurulmuşdur. Təyyarədəki 7 nəfərin hamısı faciəli şəkildə şəhid olmuşdur.

Həmin şəhidlərdən biri də Yevlax aeroportunun rabitə qovşağının mühəndisi Əhmədağa Mirzağa oğlu Baxşıyev idi. O, 1958-ci il aprelin 4-də Ucar rayonunun Əlikənd kəndində dünyaya göz açmışdı. Sonra ailəsi Yevlax rayonuna köçmüşdü. Orta təhsilini başa vurandan sonra Əhmədağa Baxşıyev Azərbaycan Politexnik İnistitutunun Rabitə və texnologiya fakültəsinə qəbul olmuşdu. Ali təhsilini uğurla bitirdikdən sonra Yevlax aeroportunun rabitə qovşağının mühəndisi kimi işə başlamışdı. 29 oktyabr 1991-ci ildə Xocalıda vəzifə borcunu yerinə yetirib qayıdarkən erməni vandallarının təyyarəni raket atəşinə tutması nəticəsində şəhid olmuşdu. 14 aprel 1992-ci ildə dövlət başçısının fərmanı ilə xidməti borcunu yerinə yetirərkən göstərdiyi igidliyə görə (ölümündən sonra) Azərbaycan Respublikasının fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

Şəhidin həyat yoldaşı Sahibə xanım o kədərli günlərdən söz açaraq deyir ki, Əhmədağa çox mərd, vətənpərvər insan idi. Ürəkli birisi idi, heç nədən çəkinməzdi. Vətən Əhmədağa üçün hər şeydən uca və müqəddəs idi, onu çox sevirdi. Qarabağ uğrunda müharibə başlayandan tez-tez cəbhə bölgəsində ezamiyyətlərdə olur, verilən tapşırıqları yerinə yetirirdi.

Sahibə xanım gündən-günə gücünü artıran dövlətimizin şəhid ailələrinə olan diqqət və qayğısından ürəkdolusu danışdı. Dedi ki, buna görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdardır. İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılan Zəfərdən söz açan şəhidin yoldaşı onu da dedi ki, Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda 44 gün davam edən bu haqq savaşı milli həmrəyliyimizin, birliyimizin rəmzinə çevrildi. Şanlı tariximizə qürur mənbəyimiz kimi həkk olundu. Bu Qələbə dövlətimizin qüdrətini, ordumuzun gücünü dünyaya nümayiş etdirdi. Qanlı döyüşlərdə qəhrəman zabit və əsgərlərimizin igidliyi ilə qazanılan Zəfərdən şəhidlərimizin nigaran ruhları rahatlıq tapdı. Xalqımız canlarını Vətənə fəda edən igid övladlarını heç zaman unutmur, onları daim dərin ehtiramla yad edir. İllər ötəcək, nəsillər dəyişəcək, lakin şəhidlərimizin xatirəsi ürəklərdə əbədi yaşayacaq, həmişə ehtiramla xatırlanacaq.

Atası Xocalı səmasında şəhid olanda Nurlanın altı yaşı var idi. O, ata sevgisinə, nəvazişinə həsrətlə böyüsə də, daim onunla fəxr edib öyündü. Atasının Vətən, torpaq sevgisindən qürur duya-duya özü də vətənpərvər bir oğlan kimi böyüdü. Atası onun ən böyük qəhrəmanı, həyat idealı oldu. Ömrü boyu ona layiq oğul olmağa çalışdı. Hər yerdə şəhid övladı, şəhid oğlu adını uca tutdu. Atasına layiq bir oğul kimi böyüdü. Heç vaxt kitablardan ayrılmadı, həmişə onlarla dostluq etdi. Daim hazırlığını artıraraq Milli Aviasiya Akademiyasının Hüquq fakültəsinə qəbul oldu. Ailə qurandan sonra bir oğlu dünyaya gəldi. Övladına atasının adını qoydu. İndi atasının qoxusunu, ətrini ondan alır.

Hazırda Nurlan bir zamanlar atasının çalışdığı Yevlax hava limanında işləyir. Onun igidliyini, cəsarətini xatırlayan Nurlan deyir ki, heç kəs anadan qəhrəman doğulmur. Dünyaya göz açan hər bir insan həyatda hər şeyi özü qazanır: rəğbəti də, sevgi-məhəbbəti də, qəhrəmanlığı, igidliyi də. Həyatda xalqın sevgisini qazananlar, el-oba gözündə ucalanlar ən xoşbəxt adamlardır. Mən də belə bir insanın oğlu olmağımla fəxr edirəm. Bu gün atamın yolunu qürurla, iftixarla davam etdirirəm.

Şəhidin qızı Nuranənin ata sevgisi doqquz yaşından sonra ata nisgilinə çevrilib. Şəhidliyin necə də uca və ali bir məqam olduğunu anlayan Nuranə deyir ki, uşaqlıqda hamımızın həyat yollarımıza çıraq tutan arzuları olur. Mənim ən böyük arzum atamın geri dönməsi idi. Təəssüf ki, bu arzum reallaşmır ki, reallaşmır. Bu qanlı hadisə baş verən günlərdə o vaxt atamla birlikdə şəhid olanlar haqqında mətbuatda bir məqalə çıxmışdı. Məqaləyə belə ad qoymuşdular: "Yeddi oğul istərəm". Mən hər gecə Uca Yaradanıma o yeddi oğulun geri dönməsi üçün dualar edərdim. Görünür Allah dualarımı qəbul etdi, mənə yeddi oğul verdi.

Hazırda yeddi oğul anası olan Nuranənin ilk övladı Vətən qarşısında övladlıq borcunu yerinə yetirir. Qalib ordumuzun sıralarında xidmət edir, qəhrəmanların, igidlərin cərgəsində addımlayır.

Şəhid Əhmədağa Baxşıyevin bacısı Rəqiyyə xanım deyir ki, qardaşım üçün Vətən çox əziz idi. Ona verilən tapşırığın dalınca yola düşməzdən əvvəl gəlib mənimlə sağollaşdı. Dedi ki, bacı, məzuniyyətə gedirəm. Sən demə, qardaşım onu yolundan edəcəyimi düşünüb məni aldadaraq Xocalıya gedəcəyini deməyib.

...Övladları ata ocağına yığılanda Minayə ana onlara plov dəmləyərmiş. Bir dəfə ana öz evində plov dəmləyir və oğlunun payını ayıraraq, onsuz plova əl uzada bilmərəm deyir. Payını götürüb gecə ilə oğlugilə yollanır. Lakin evdə olmadıqlarından plov əlində geri dönür. Səhər Əhmədağanın səsini eşidir.

-Ana, ay ana. Hardasan? Gəl görüşək, mən gedirəm.

Ana sevinclə:

- Ay oğul, hara tələsirsən, gəl, plov bişirmişəm. Tələsmə, qoy qızdırım ana-bala birlikdə yeyək, - deyərək evə keçir.

Elə bu zaman qapılarını döyən qonşulardan biri ondan xahiş edir ki, onun sıradan çıxmış televizorunu düzəltsin. Qonşunun televizorunu düzəltdikdən sonra saatına baxan Əhmədağa qonşudan xahiş edir ki, anama deyərsən mən getdim, gecikirəm. Plovu qayıdandan sonra yeyərik.

Əhmədağa aeroporta çatanda görür ki, artıq AN-2 təyyarəsi yenicə hərəkətə gəlib. Meydan boyu təyyarənin altı ilə qaçan Əhmədağanı görən yoldaşları nərdivan sallayıb onu yuxarı çəkirlər...

Rəqiyyə xanım arxada qalmış həmin illəri xatırlayaraq deyir ki, o vaxt ermənilər Xocalıya gedən yolları bağlamışdılar, şəhər mühasirədə idi. Düşmən Xocalını işğal etmək üçün bütün vasitələrdən istifadə edirdi. Yolları bağlamaqları bir tərəfə, tez-tez rabitə əlaqəsini də kəsirdilər. Qardaşımgil də tez-tez Xocalıya ezam olunurdular. O vaxt təyyarənin qara qutusundakı son səs yazısı qardaşımın idi. Deyirdi ki, biz Xocalı ilə rabitə əlaqəsini bərpa etdik. Təəssüf ki, özləri şəhid oldular.

2020-ci il sentyabrın 27-də erməni təxribatı nəticəsində başlayan İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası ilə başa çatdı. 44 gün ərzində torpaqlarımız erməni işğalçılarından azad olundu. Rəşadətli Azərbaycan Ordusu Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğalçı Ermənistan ordusunu döyüş meydanında darmadağın etdi. Xalqımıza böyük Zəfər sevinci yaşatdı.

İndi vətənimizin şəhid övladlarının ruhu şaddır. Xalqımız torpaqlarının azadlığı uğrunda gedən Əhmədağa Baxşıyev kimi oğullarını heç vaxt unutmayacaq, həmişə ehtiramla xatırlayacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2025.- 21 noyabr (№ 247).- S.11.